

**Prijedlog strategije razvoja Urbane aglomeracije Rijeka
za financijsko razdoblje 2021. - 2027. godine**

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA
Gradonačelnik

Rijeka, 11. 4. 2024.

Gradsko vijeće Grada Rijeke
n/r predsjednice Ane Trošelj

Na temelju članka 58. Statuta Grada Rijeke („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 24/09, 11/10 i 5/13 i „Službene novine Grada Rijeke“ broj 7/14, 12/17, 9/18, 11/18-pročišćeni tekst, 2/20 i 3/21) podnosim Gradskom vijeću Grada Rijeke na razmatranje i usvajanje **Prijedlog strategije razvoja Urbane aglomeracije Rijeka za financijsko razdoblje 2021. – 2027. godine.**

Na temelju članka 66. stavka 3. Poslovnika Gradskog vijeća Grada Rijeke („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 29/09, 14/13 i 22/13-ispr. i „Službene novine Grada Rijeke“ broj 10/17, 14/18, 2/19-pročišćeni tekst, 2/20 i 3/21) za izvjestiteljicu na sjednici Gradskog vijeća Grada Rijeke određujem Ljiljanu Buljan, pročelnicu Upravnog odjela za urbanizam, prostorno uređenje i graditeljstvo.

GRADONAČELNIK

Marko FILIPOVIĆ

O b r a z l o ž e n j e

Prijedloga strategije razvoja Urbane aglomeracije Rijeka za financijsko razdoblje 2021.-2027. godine

Donošenje Strategije razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021.-2027. preduvjet je za korištenje sredstava ITU mehanizma. Riječ je o aktu strateškog planiranja koji utvrđuje ciljeve i prioritete sveobuhvatnog razvoja urbanog područja temeljem kojeg se ostvaruju mogućnosti financiranja strateških aktivnosti i projekata.

Izrada Strategija razvoja urbanih područja uređena je Zakonom o regionalnom razvoju (NN 147/14, 123/17, 118/18), Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem RH (NN 123/2017) te Smjernicama za uspostavu urbanih područja.

Grad Rijeka kao grad središte urbane aglomeracije Rijeka (u daljnjem tekstu UA) nositelj je izrade Strategije razvoja Urbane aglomeracije Rijeka te ima odgovornost administrativnog i organizacijskog okvira za provedbu ITU mehanizma unutar kojeg će se članicama UA Rijeka dodijeliti sredstava iz ITU mehanizma u iznosu od 55 miliona eura.

Urbana aglomeracija Rijeka osnovana je 2015. godine, a njezino djelovanje odvijalo se sukladno *Strategiji razvoja Urbane aglomeracije Rijeka za razdoblje 2016.-2020. godine*. Urbana aglomeracija Rijeka u razdoblju 2016.-2020. obuhvaćala je deset članica (gradovi Rijeka, Kastav, Kraljevica i Opatija te općine Čavle, Klana, Kostrena, Lovran, Mošćenička Draga i Viškovo).

Sukladno Smjernicama i stvarnom interesu za uključivanjem u Urbanu aglomeraciju Rijeka iskazanom tijekom razdoblja 2016.-2020., Grad Rijeka predložio je izmjenu obuhvata UA Rijeka na način da se aglomeraciji priključe općine Matulji, Omišalj i Jelenje i grad Bakar te je Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU je 17. prosinca 2021. godine potvrdilo proširenje UA Rijeka s ranijih deset na četrnaest članica.

Gradsko vijeće Grada Rijeke 31. ožujka 2022. donijelo je Odluku o pokretanju postupka izrade Strategije razvoja Urbane aglomeracije Rijeka za razdoblje 2021.-2027. godine (u daljnjem tekstu Strategija).

Izrada Strategije započela je izradom Analize stanje koja je povjerena Rječkoj razvojnoj agenciji Porin d.o.o. Međutim, obzirom da je došlo do proširenja UA za četiri nove članice bilo je potrebno uložiti dodatni napor za dovršenje izrade Strategije te je angažirana tvrtka Apsolon Strategija d.o.o. koja je preuzela dio posla koji je Porin d.o.o. izradio te je nastavila izradu Strategije.

Na izradi Strategije aktivnu ulogu imala su dva tijela i to: Koordinacijsko vijeće i Partnersko vijeće.

Provedba integriranih projekata koje doprinose održivom urbanom razvoju u Urbanoj aglomeraciji Rijeka bit će usmjerena prema područjima u kojima razvojni potencijali područja nisu iskorišteni, a koja se uvelike poklapaju s područjima ulaganja predviđenim Integriranim teritorijalnim programom. Doprinos ITU mehanizma provedbi Strategije razvoja Urbane aglomeracije Rijeka za razdoblje 2021.-2027. bit će najznačajniji kroz provedbu sljedećih aktivnosti:

- ulaganje u višenamjensku, društvenu, sportsku i kulturnu infrastrukturu;
- revitalizacija i valorizacija kulturne baštine;
- obnova i prenamjena *brownfield* lokacija;
- razvoj zelene infrastrukture i regeneraciju urbanih prostora;
- modernizacija i digitalizacija javnog prijevoza;
- promicanje alternativnih oblika prijevoza;

- unaprjeđenje sustava toplinarstva;
- provedba mjere energetske učinkovitosti, bilo kao horizontale aktivnosti u provedbi drugih infrastrukturnih projekata, bilo ulaganjem u energetske održive gradske četvrti.

Koordinacijsko vijeće

Koordinacijsko vijeće osnovano je 1. veljače 2022. godine, a čine ga gradonačelnici i načelnici svih gradova i općina u sastavu UA Rijeka. Osnovna zadaća Koordinacijskog vijeća je koordinacija izrade, izmjene i/ili dopune, donošenje, provedba i praćenje Strategije.

Koordinacijsko vijeće zasjedalo je 8 puta i dalo je svoje mišljenje o svim ključnim koracima u izradi Strategije, odgovorilo je na razvojne potrebe predlaganjem projektnih prijedloga u vidu strateških i drugih projekata ugrađenih u ovaj prijedlog Strategije i prijedlog Akcijskog plana za provedbu Strategije te je odobrilo ovaj prijedlog Strategije.

Prilikom održavanja konstituirajuće sjednice Koordinacije UA Rijeka, 7. veljače 2022. godine, gradonačelnici i načelnici potpisali su *Sporazum o suradnji tijekom izrade i provedbe Strategije razvoja Urbane aglomeracije Rijeka za financijsko razdoblje 2021. – 2027. godine*. Sukladno Smjernicama, Sporazumom su utvrđeni okvirni sadržaj kao i osnovne faze izrade i provedbe Strategije razvoja, kako slijedi:

- a. Izrada analize stanja/SWOT analize te identifikacija potreba i potencijala;
- b. Definiranje posebnih ciljeva, usklađenih sa ciljevima iz hijerarhijski nadređenih akata strateškog planiranja;
- c. Identifikacija strateških projekata te zajedničkih razvojnih projekata i izrada Akcijskog plana za provedbu Strategije razvoja;
- d. Provedba Strategije razvoja, tj. identificiranih projekata.

Održana je jedna radionica strateškog planiranja u online formatu u okviru koje je Koordinacijsko vijeće radilo na:

- definiranju srednjoročnih razvojnih potreba i potencijala;
- definiranju i konkretizaciji posebnih ciljeva.

Nalazi radionice, odnosno doprinosi članova Koordinacijskog vijeća korišteni su kao osnova za definiranje srednjoročnog strateškog pristupa razvoju UA Rijeka iz čega su proizašli vizija razvoja, prioriteta javnih politika i posebni ciljevi.

Na drugoj sjednici održanoj u studenom 2022. godine predstavljena je potreba faziranja strateškog projekta trgovačkog društva „Energog“ d.o.o. - Obnova toplinarstva grada Rijeke, koji je prijedlog Koordinacijsko vijeće jednoglasno prihvatilo. Također, prezentirana je analiza prijavljenih strateških projekata za Strategiju te je provedena rasprava o prijavljenim strateškim projektima članica UA Rijeka.

Na trećoj sjednici održanoj u prosincu 2022. godine predstavljen je status projekta Autotroleja „Jačanje sustava javnog prijevoza“ i prijedlog projekta za novo financijsko razdoblje, pri čemu su članovi Koordinacijskog vijeća jednoglasno prihvatili prijedlog da Autotrolej d.o.o. prijavi nastavak projekta u novom financijskom razdoblju. Također je prezentiran tijek izrade Strategije te je u konačnici jednoglasno utvrđena indikativna lista od 40 strateških projekata, koja je uvrštena u Nacrt Strategije.

Na četvrtoj sjednici održanoj u veljači 2023. godine Koordinacijsko vijeće je jednoglasno izrazilo pozitivno mišljenje na Nacrt Strategije i Nacrt Akcijskog plana za provedbu Strategije koji su bili dio potrebne dokumentacije za prijavu na Poziv za urbana područja za provedbu mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU mehanizma) u financijskom razdoblju 2021. - 2027.

Na petoj sjednici održanoj u lipnju 2023. godine raspravljalo se strateškim projektima i financijskoj alokaciji te o prioritizaciji, odnosno, bodovanju strateških projekata. Prikazani su i projekti koji nisu prihvatljivi za financiranje putem ITU mehanizma jer nisu sukladni kriterijima Integriranog teritorijalnog programa. Također je naglašeno da je iznos sufinanciranja ranije utvrđenih projekata višestruko veći od indikativne alokacije te je Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU zatražilo da Urbana aglomeracija Rijeka dostavi listu projekata u iznosu alokacije kako bi se mogao izraditi i sklopiti budući Sporazum o provedbi ITU mehanizma.

Na šestoj sjednici održanoj u srpnju 2023. godine utvrdilo se da će se alokacija za financijsko razdoblje 2021. - 2027. godine za Urbanu aglomeraciju Rijeka raspodijeliti sukladno popisu stanovništva iz 2021. godine te je izvršen pregled dostavljenih 18 projekata od strateškog značaja, a koji su integrirani u tekst strategije.

Na sedmoj sjednici održanoj u listopadu 2023. Koordinacijsko vijeće je dalo pozitivno mišljenje na prijedlog Strategije, a što je jedan od preduvjeta za donošenje Strategije od strane Gradskog vijeća Grada Rijeka.

Na sjednici Gradskog vijeća održanoj 22. veljače 2024. godine Strategija je povučena s dnevnog reda te se o istoj nije glasalo radi iskazane potrebe za izmjenom projekta "Jačanje sustava javnog prijevoza II."

Zbog navedenog, bilo je potrebno, u travnju 2024., održati osmu sjednicu Koordinacijskog vijeća. Na osmoj sjednici Koordinacijsko vijeće je dalo pozitivno mišljenje na prijedlog Strategije.

Partnersko vijeće

Partnersko vijeće osnovano je 12. travnja 2022. godine, a čine ga predstavnici iz javnog, privatnog i civilnog sektora iz svih članica UA, čime se osigurala ravnomjerna zastupljenost različitih dionika razvoja i zastupljenost interesa stanovnika cijele aglomeracije. Osnovna zadaća Partnerskog vijeća je utvrđivanje prioriteta razvoja, predlaganje strateških projekata te njihove provedbe i praćenja. Partnersko vijeće zasjedalo je 5 puta i odobrilo je ovaj prijedlog Strategije

Na prvoj sjednici održanoj u listopadu 2022. godine Partnersko vijeće održalo je radionicu strateškog planiranja čiji je cilj bio identificirati ključne razvojne potrebe i potencijale UA Rijeka te definirati prijedloge ključnih srednjoročnih razvojnih prioriteta i ciljeva te vizije razvoja. Nalazi radionice, odnosno doprinosi članova Partnerskog vijeća korišteni su kao osnova za definiranje srednjoročnog strateškog pristupa razvoju UA Rijeka iz čega su proizašli vizija razvoja, prioriteti javnih politika i posebni ciljevi nakon što su isti usklađeni sa smjernicama Koordinacijskog vijeća.

Na drugoj sjednici Partnerskog vijeća održanoj u prosincu 2022. godine članovi su upoznati s tijekom izrade Strategije, strateškim okvirom koji je izrađen temeljem komunikacije s ključnim dionicima, uvida u analizu stanja te ključnih potreba i strateških projekata koji se planiraju. Uz navedeno, izložen je pregled projekata koje su članice UA Rijeka prijavile kao strateške projekte za uvrštavanje u Strategiju, koje će kao indikativnu listu utvrditi Koordinacijsko vijeće na svojoj sljedećoj sjednici te informacija da će svi ostali projekti koji nisu naznačeni kao strateški biti uvršteni u Akcijski plan za provedbu Strategije sa ciljem da se financiraju iz drugih izvora.

Na trećoj sjednici Partnerskog vijeća održanoj u veljači 2023. koja se održala zajedno sa sjednicom Koordinacijskog vijeća raspravljalo se o Nacrtu Strategije i Nacrtu Akcijskog plana koji su bili dio potrebne dokumentacije za prijavu na Poziv za urbana područja za provedbu mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU mehanizma) u financijskom razdoblju 2021. - 2027.

Na četvrtoj sjednici Partnerskog vijeća održanoj u listopadu 2023. predstavljeni su rezultati provedene prioritizacije projekata, na kojoj je utemeljen finalni popis od 18 projekata od strateškog značaja, a koji su integrirani u tekst strategije te je Partnersko vijeće dalo pozitivno mišljenje na prijedlog Strategije, a što je jedan od preduvjeta za donošenje Strategije od strane Gradskog vijeća Grada Rijeka.

Obzirom da je, kako je prethodno navedeno, Strategija povučena s dnevnog reda sjednice Gradskog vijeća održane 22. veljače 2024. godine, bilo je potrebno, u travnju 2024., održati petu sjednicu Partnerskog vijeća na kojoj je dano pozitivno mišljenje na prijedlog Strategije.

Vrednovanje Strategije

Zakonom i Pravilnikom o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnog razvoja („Narodne novine“ broj 121/15) utvrđena je obveza provođenja tri vrste vrednovanja i to:

- tijekom izrade Strategije (prethodno vrednovanje),
- tijekom provedbe i
- nakon provedbe Strategije,

a samo vrednovanje provodi se na načelima transparentnosti, jasne metodologije, nepristranosti i neovisnosti, vidljivosti i širenju rezultata te prethodno utvrđenoga planiranja vrednovanja.

Grad Rijeka je ugovorio provedbu tijekom izrade Strategije (prethodno vrednovanje) sa tvrtkom WYG Savjetovanje d.o.o.

Prethodno vrednovanje Strategije provedeno je u svrhu poboljšanja kvalitete Strategije i cjelokupnog procesa programiranja kroz ocjenu njene relevantnosti, djelotvornosti, učinkovitosti, usklađenosti, dosljednosti, komplementarnosti i održivosti, stvaranja osnove za unaprjeđivanje politike upravljanja razvojem urbane aglomeracije, ostvarenja ciljeva zadanih Strategijom te ocjene povezanih provedbenih akata.

Izrađeno je 1. i 2. Privremeno izvješće te Završno izvješće. U 1. Privremenom izvješću analizirana i ocjenjena je osnovna i SWOT analiza i utvrđene su razvojne potrebe i potencijali te su dane preporuke za poboljšanje istih. U 2. Privremenom izvješću izvršena je analiza i ocjena strateškog okvira, odnosno, analiza i ocjena vizije razvoja, strateške usklađenosti s dokumentima višeg reda, ciljeva Strategije te prioriteta javne politike uključujući preporuke za poboljšanje istih.

Završnim izvješćem konstatirano je koje su preporuke iz 1. i 2. Privremenog izvješća usvojene te je zaključeno da je konačni nacrt Strategije u većoj mjeri koherentan i relevantan dokument, usklađen sa zahtjevima iz Smjernica. Temeljem pratećih provedbenih dokumenata, prije svega Akcijskog plana, mišljenje je evaluatora kako je Strategija provediva, osobito uz snažan participativan pristup koji je postojao i za vrijeme izrade Strategije.

Sukladno Pravilniku o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnog razvoja usporedo sa gore opisanim postupkom vrednovanja postojala je i obveza ustrojavanja Upravljačke skupine za vrednovanje čiji je zadatak analiza svih aspekte vrednovanja, od pripreme vrednovanja do završnog izvještaja o provedenom vrednovanju. Dana 7. veljače 2024. održana je 4. sjednica Upravljačke skupine na kojoj je jednoglasno prihvaćeno Završno izvješće.

Postupak ocjene o potrebi strateške procjene Strategije i njezinog utjecaja na okoliš

Tijek izrade Nacrta Strategije pratio je postupak ocjene o potrebi strateške procjene Strategije i njezinog utjecaja na okoliš koji je pokrenut 16. svibnja 2022. godine Odlukom o pokretanju postupka Ocjene o potrebi strateške procjene Strategije razvoja Urbane aglomeracije Rijeka za financijsko razdoblje 2021.-2027. godine. U navedenom postupku dobiveno je mišljenje Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko-goranske županije od 19. studenog 2022. godine da je za Strategiju potrebno provesti postupak Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu jer se ne može isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja provedbe Strategije na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, što je člankom 31. stavkom 5. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš temelj za pokretanje postupka Strateške procjene utjecaja na okoliš Strategije. Međutim, nakon što je Partnersko vijeće UA Rijeka utvrdilo popis strateških projekata, u siječnju 2023. godine, Grad Rijeka je zatražio dodatno mišljenje Primorsko-goranske županije dopunjujući svoj zahtjev konkretnim strateškim projektima iz kojih je vidljivo da isti neće imati takvu vrstu utjecaja na okoliš što je Primorsko-goranska županija u mišljenju od 14. veljače 2023. godine gotovo u potpunosti prihvatila tražeći da se dostave dopune za jedan predloženi strateški projekt od strane Općine Kostrena te dva predložena strateška projekta od strane Općine Mošćenička Draga i Općine Klana. Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša, Primorsko-goranska županija, je ponovni zahtjev proslijedio Zavodu za zaštitu okoliša i prirode Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja koji u mišljenju od 5. travnja 2023. godine navodi kako se može isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja provedbe Strategije na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te da nije potrebno provesti glavnu ocjenu Strategije. Uvažavajući navedeno mišljenje, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša donio je obvezujuće mišljenje od 6. travnja 2023. godine da je Strategije prihvatljiva za ekološku mrežu. Slijedom svega navedenog, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša, također 6. travnja 2023. godine donio i mišljenje da za Strategiju ne bi bilo potrebno provesti postupak strateške procjene utjecaja na okoliš.

Savjetovanje s javnošću

Sukladno Smjernicama i Zakonu o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“ broj 25/13, 95/15 i 69/22), radi osiguranja informiranja i sudjelovanja javnosti o prijedlogu Strategije provedeno je javno savjetovanje s javnošću u trajanju od 30 dana i to od 10. studenog 2023. do 11. prosinca 2023. godine. Tijekom savjetovanje nije bilo primjedbi.

Na temelju članka 15. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 147/14, 123/17 i 118/18), točke 2.3.3. Smjernica za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021. - 2027. verzija 2.1. (KLASA:910-08/21-07/1, URBROJ:538-06-3-1-1/280-23-30) i članka 46. Statuta Grada Rijeke („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 24/09, 11/10 i 5/13 i „Službene novine Grada Rijeke“ broj 7/14, 12/17, 9/18, 11/18-pročišćeni tekst 2/20 i 3/21) Gradsko vijeće Grada Rijeke, na sjednici _____2024. godine, donijelo je

O D L U K U
o donošenju Strategije razvoja Urbane aglomeracije Rijeka
za financijsko razdoblje 2021. - 2027. godine

Članak 1.

Donosi se Strategija razvoja Urbane aglomeracije Rijeka za financijsko razdoblje 2021. - 2027. godine (u daljnjem tekstu: Strategija).

Strategija iz stavka 1. ovoga članka sastavni je dio ove Odluke i predmetom je objave u „Službenim novinama Grada Rijeke“ i na web stranici Grada Rijeke.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Službenim novinama Grada Rijeke“.